

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12657-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 05.06.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre	14/2024	14.06.2024

Prinsipp for disponering av grunnstøtte nasjonalparkstyre

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre fatter følgende prinsipper for disponering av grunnstøtten for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mm:

-
-
-

Begrunnelse:

Saksopplysninger

Fra 2024 er det innført en ny økonomisk ordning med grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer. Ordning innebærer en fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid. Totalt er det avsatt 4 mill. kr. i statsbudsjettet for 2024, av dette får Børgefjell nasjonalparkstyre kr. 75.000 til vedlikehold av tiltak i de to verneområdene styret forvalter.

Nasjonalparkstyret har de 10 siste årene brukt betydelige beløp på tilretteleggings- og skjøtselstiltak, det vil si klopplegging, rehabilitering av bruer, skilting, oppgradering av innfallsporier mm. Det er anslagsvis investert ca. 20 mill. i denne perioden. Nasjonalparkstyret har i revidert tiltaksplan fastsatt at det fremover ikke skal gjennomføre større tiltak i verneområdene, men heller ha fokus på vedlikehold og evt. oppgradering. Det vil si at en etter hvert vil gå fra en investeringsfase til driftsfase.

Tidligere har ikke nasjonalparkstyret fått midler til drift og vedlikehold av infrastrukturen en har investert i. Dette har da vært utfordrende ift. vedlikehold, det er derfor positivt at det nå innføres en slik ordning slik at nasjonalparkstyret kan kjøpe tjenester for å vedlikeholde infrastrukturen. Beløpet er beskjedent og vil ikke dekke det totale behovet. 75.000 kr dekker et tjenestekjøp på ca. 75 timer, dvs. 9 dagsverk. I tillegg vil det tilkomme materialkostnader etter behov.

Ordningen med grunnstøtte ses i sammenheng med det digitale verktøyet Naturoppdrag som nå er innført. Her er all infrastruktur tilknyttet verneområdene registrert, her legges inn ulike observasjoner samt at det legges inn oppdrag. For eksempel kan nasjonalparkforvalter legge inn oppdrag som oppsyn skal utføre i felt (reparasjon av klopper, rydding av vindfall på sti osv.) Slike oppdrag forsøkes dekt som en del av SNO-oppdraget, men pga. beskjedne rammer er det begrenset hva en får utført. Her vil da grunnstøtten være et kjærkommet tilskudd som bidrar med opprettholdelsen av kvalitet på infrastrukturen som er etablert av nasjonalparkstyret.

Store deler av infrastrukturen som innfallsporier, informasjonspunkter og utkikkspunkt rundt nasjonalparken eies og driftes av andre aktører som Statskog, kommuner, private og fjellstyrer, disse har så langt dekt kostnadene selv. Pr. dd. er det 10 slike punkt, samt at flere er under etablering av kommuner. Å benytte deler av grunntilskuddet på kr. 75.000 på disse 10 punktene vil gi et beskjedent bidrag til å dekke driftskostnader som aktørene selv har påtatt seg, og som helt klart vil gå på bekostningen av vedlikeholdet av egen infrastruktur. Vedlagt brev fra Røyrvik fjellstyre som eksempel på behovet for økonomisk bidrag, skal nasjonalparkstyret prioritere slike søknader vil det ikke være mulig å opprettholde kvaliteten på egen infrastruktur.

Nasjonalparkforvalter foreslår at grunnstøtten prioriteres brukt på egen infrastruktur ut fra behov og oppdrag registret i Naturoppdrag. Og at nasjonalparkforvalter gis fullmakt til denne disponeringen. Men det bes om at nasjonalparkstyret tar en prinsipiell diskusjon og avgjørelse for hvordan midlene skal benyttes.

Vedlegg:

- Notat fra Miljødirektoratet om oppdrag 11 i tildelingsbrev for 2023 – ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer over post 1420.21
- Søknad fra Røyrvik fjellstyre av 27.05.2024 om bidrag til drift av sanitærbygget på Børgefjellbua

Svar på oppdrag 11 i tildelingsbrev for 2023 – ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer over post 1420.21

Miljødirektoratet viser til oppdrag 11 innen resultatområde naturmangfold i tildelingsbrev for 2023: *Levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21.*

Vi har i dialog med departementet forstått at dette er tenkt å være en fast fordeling over samme brøk hvert år. Det skal bidra til forutsigbarhet for styrene og sikre at de hvert år mottar en fast sum som de kan benytte til drift og vedlikehold av eksisterende tilrettelegging, infrastruktur og tilsvarende. I tillegg til aktuelt informasjonsarbeid som ikke allerede dekkes av midler på post 21. eller 31.

Forslag til ordning for fast grunnstøtte til verneområdestyrer:

Miljødirektoratet foreslår, ut fra foreslått ramme på 4 millioner kroner, at disse midlene øremerkes årlig på post 1420.21 til verneområdestyrene som de kan disponere til prioriterte behov for å dekke sine drifts- og vedlikeholdskostnader knyttet til besøksforvaltningstiltak, med mer. Denne summen vil komme i tillegg til de midlene de årlig søker om på post 1420.21 for drift av verneområdestyrene og kostnader knyttet til forvaltningsplaner og besøksstrategier.

Rammen på 4 millioner kroner vil så fordeles uten søknad til hvert styre basert på en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelene består av en fast sum per verneområdestyre. Ved en endring i rammen vil samme prosentvise fordeling være gjeldende.

Vi har valgt å inkludere et ev. Østmarka nasjonalparkstyre og LoppHAVet verneområdestyre i fordelingsnøkkelene. Det pågår nå prosess med å få på plass et styre for LoppHAVet marine verneområde, mens Østmarka ligger på departementets bord, etter tilrådning fra Miljødirektoratet. Vi mener det er fornuftig å inkludere et styre for Østmarka i denne oversikten slik at det settes av et beløp til å dekke driftsbehov for deres område.

Vi har valgt å holde av kr 100 000 av rammen til uforutsette kostnader som vi per dags dato ikke har oversikt over ettersom det er en usikkerhet i hvor lang tid det skal gå før fordelingen eventuelt revideres.

Fordelingsnøkkel for tildeling av grunnstøtte til verneområdestyrene

Fordelingsnøkkelen er laget på grunnlag av et sett kriterier som vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte:

- areal verneområdestyret forvalter
- antallet innfallsporter styret forvalter
- besøkstrykk i områdene styret forvalter

Kriteriene tillegges ulik vektning og i tillegg er det naturlig å bruke noe skjønn i vurderingen. All den tid ikke alle styrene har ferdigstilte besøksstrategier, brukerundersøkelser eller relevante ferdselstillinger, eller fullt ut oppdaterte lister over sine installasjoner i verktøyet naturoppdrag, har vi ikke det grunnlaget vi trenger for å fordele helt konkret uten en viss grad av skjønn.

Vi mener den fordelingsnøkkelen vi har kommet frem til reflekterer de ulike behovene for driftsstøtte om vi ser alle styrene samlet. Samtidig er vi klar over at det for flere styrer vil være større eller mindre avvik mellom det de melder inn av driftsbehov og tildelingen de får ut fra tilgjengelig ramme for tildeling.

Vi har bedt om og mottatt et overslag av behovet for støtte til drift og vedlikehold fra de fleste styrene. Disse innmeldingene har vært en del av vurderingene når vi har justert plasseringen på satsene i fordelingsnøkkelen. Samtidig er oppdraget å lage et forslag til en fordelingsnøkkel, ikke en fordeling basert på reelle innmeldte behov.

Det digitale verktøyet Naturoppdrag vil i tiden fremover gi oss enda bedre løsninger for å hente ut informasjon om antallet og typer installasjoner de ulike forvaltningsmyndighetene har ansvar for. Forvaltningsmyndighet og oppsyn skal sammen oppdatere informasjon om installasjoner de har ansvar for, inkludert tilstand på dem. På sikt regner vi med at denne informasjonen kan fortelle oss hvilke behov de ulike styrene har for støtte til drift og vedlikehold.

Fordeling av grunnstøtte for nasjonalpark- og verneområdestyrerne innenfor en ramme på 4 millioner kroner:

Nasjonalpark- og verneområdestyrer	Sum tildeling	Prosent av ramme
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	kr 250 000	6,25 %
Dovrefjell nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Jostedalbreen nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Trollheimen	kr 100 000	2,50 %
Raet nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Várnjárgga álbotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styyri	kr 100 000	2,50 %
Breheimen nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Nærøyfjorden verneområdestyre	kr 100 000	2,50 %
Folgefonna nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Langsua nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	kr 75 000	1,88 %
Færder nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Lofotodden nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvro	kr 75 000	1,88 %
Byrkije nasjonalpaarhkeståvro/ Børgefjell nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Stølsheimen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre -Báhčaveaji álbmotmeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde	kr 75 000	1,88 %
Sølen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Vega verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Ånderdalen nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Jomfruland nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Østmarka nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávtošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta	kr 50 000	1,25 %
Rohkunborri nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Brattfjell-Vindeggen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	kr 50 000	1,25 %
Møysalen nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Ålfotbreen verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Nordkvaløya- Rebbenesøya	kr 25 000	0,63 %
Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre	kr 25 000	0,63 %
Lopphavet verneområdestyre	kr 25 000	0,63 %
Uforutsette kostnader	kr 100 000	2,50 %
SUM:	kr 4 000 000	100 %

Kommentarer

Mange av nasjonalpark- og verneområdestyrene jobber med nye besøksforvaltningstiltak. Klimaendringer, effekter fra markedsføring i sosiale medier, endring i trender, med mer, vil endre besøkstrykket både innad i de enkelte områdene og mellom områder. Dette kan skape et endret behov for støtte til drift og vedlikehold.

Det er ikke presisert i oppdraget om ordningen skal være en prøveordning og/eller om fordelingsnøkkelen skal revideres innen et gitt antall år. Vi anbefaler at plassering av styrene i fordelingsnøkkelen skal vurderes på nytt om eksempelvis 3 år slik at det vil være anledning til å endre satsene per styre etter nye behov.

Nasjonalpark- og verneområdestyrenes arbeid med besøksforvaltningstiltak inkludert tilrettelegging for bruk av områdene i og rundt verneområdene knytter seg i stor grad til føringene i Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet og lanseringen av merkevaren Norges nasjonalparker i 2015.

For å sikre drift og vedlikehold av tiltakene styrene planlegger er det gjennom "Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder" (2020-2025) presisert at eierforhold og tilsyns-/drifts- og vedlikeholdsavtaler må være avklart i forkant av gjennomføring. Dette må ligge til grunn også i videre planlegging av tiltak ettersom det nåværende og fremtidige totale kostnadsnivået for å dekke drift og vedlikehold av slike tiltak ikke lar seg løse innenfor rammen av en slik grunnstøtteordning som presenteres her.

Avslutningsvis ønsker vi å poengtere at forvaltningsmyndigheter for øvrige verneområder også gjennomfører besøksforvaltningstiltak som utløser behov for drift og vedlikehold. Ved å kun tildele midler til drift og vedlikehold av tiltak til nasjonalpark- og verneområdestyrer vil det kunne skapes et kunstig skille mellom forvaltningsmyndigheter som alle utfører tiltak og tilrettelegging i de verneområdene de har forvaltningsansvar for.

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
v/nasjonalparkforvalter Tore Tødås
Stadionveien 6
7898 Limingen**

Røyrvik, 27.05.2024

Vår saksbehandler:
Bjørn Tore Nøkleby, tlf. 915 29 350

Søknad om bidrag til drift av sanitærbygget på Børgefjellbua

Røyrvik fjellstyre har driftet sanitærbygget på Børgefjellbua i mange år. Bygget inneholder oppvarmet oppholdsrom, to toaletter og betalingsdusj og har vært et gode for turister, lag og foreninger. Årlig driftskostnad til strøm, kommunale avgifter, vask, tilsyn, diverse produkter som såpe, vaskemidler og papir mm. er i overkant av 50.000 kroner. Denne kostnaden er på nåværende tidspunkt for stor for Fjellstyret. For at unngå å stenge sanitærbygget og fortsatt opprettholde et åpent tilbud, er vi derfor avhengig av andre bidragsytere. Håper Dere vil være med å bidra.

Søker i denne forbindelse om bidrag fra Børgefjell Nasjonalparkstyre på brukeravgift på kr 4000.

Andre aktører som også kontaktes for forespørsel er: båteierforeningen, scooterforening, grunneier, Røyrvik kommune, Børgefjell nasjonalparkstyre, NTE, skyssbåten og den lokale reindrifta.

Med dette håper Fjellstyret på et felles løft og samarbeid om anlegget for tiden fremover.

Med vennlig hilsen

For Røyrvik fjellstyre
Bjørn Tore Nøkleby
Fjelloppsyn/dl

Røyrvik fjellstyre
Stadionveien 4, 7898 LIMINGEN
E-post: royrvik@fjellstyrene.no
Hjemmeside: www.royrvik-fjellstyre.no

Fjellstyrekontoret: 915 29 350
Fjelloppsyn: 915 29 350
Bankkonto: 4448 47 02117
Org.nr.: 971 388 455

Kjøp jakt- og fiskekort
eller
book en av våre hytter på:
www.inatur.no